

Portald'Història

HISTÒRIA DEL CATALANISME

2. EL SEGLE XIX (1A PART): NACIONALISME I FEDERALISME

**MATERIALS D'HISTÒRIA
D'ESPANYA I DE CATALUNYA**

SEGLE XIX: ROMANTICISME VS. NACIONALISME

“La Llibertat guiant al poble”, d'Eugène Delacroix (1830). Museu del Louvre.

SEGLE XIX: ROMANTICISME VS. NACIONALISME

Dècada dels anys 30 del S. XIX a Europa

EXPANSIÓ DEL MOVIMENT
CULTURAL DEL ROMANTICISME

APARICIÓ I AUGE DE L'IDEARI
POLÍTIC DEL NACIONALISME

FORMACIÓ I CONSOLIDACIÓ A
ESPANYA D'UN ESTAT LIBERAL I
CENTRALISTA

A Catalunya sorgí amb força el
moviment de la **RENAIXENÇA**

EL ROMANTICISME I EL PASSAT HISTÒRIC

EL ROMANTICISME, com a moviment artístic i cultural, va néixer al Regne Unit i a Alemanya a finals del S. XVIII i es va estendre per tota Europa a partir de 1820, després de les guerres napoleòniques.

La llegenda de Guifré el Pilós i les "quatre barres"

Idea de "passat històric" i recerca de mites i herois en èpoques llunyanes (Edat Mitjana)

Recerca de trets d'identitat nacional propis i diferenciadors, que dotin d'una "història" a la Nació.

Construcció d'una personalitat pròpia i identitària de la comunitat nacional.

NACIONALISME I ESTATS NACIONALS

Desenvolupament del
NACIONALISME

Ideari polític que defèn que cada “poble” o “nació” ha de comptar amb un Estat propi independent i sobirà.

Entén com a “nació” un col·lectiu o comunitat amb una llengua, una història i unes tradicions que la caracteritzen i la diferencien de la resta, i on els seus membres en tenen consciència i s’hi senten identificats.

Nacions sense Estat

Imperis plurinacionals

Nacions fragmentades

La situació a
Europa
presentava ...

EUROPA A MITJANS DEL SEGLE XIX

LA CONSTRUCCIÓ D'UN ESTAT LIBERAL A ESPANYA

El regnat d'**Isabel II** (1833 – 1868) va comportar el final de l'Antic Règim a Espanya i l'inici en la construcció d'un Estat modern, liberal i centralitzat, que volia deixar enrere les estructures socials i econòmiques feudals que encara subsistien.

D'esquerra a dreta, el general Baldomero Espartero, el general Ramon Narváez i el general O'Donnell, protagonistes polítics d'aquest període, on van anar alternant-se moderats i progressistes en el poder.

CAP A LA UNIFORMITZACIÓ POLÍTICA DE L'ESTAT

El 1833 el Govern va decidir la divisió administrativa de l'Estat en **províncies**, segons un criteri uniformitzador i igualitari, basant-se en els territoris dels antics regnes peninsulars. Fou un pas molt important per a una major eficàcia del control governamental sobre el territori.

La divisió provincial s'ha mantingut gairebé igual fins el segle XXI, amb alguns petits canvis (per exemple, Canàries era originalment una única província).

LES GUERRES CARLINES: LA LLUITA PER LA TRADICIÓ

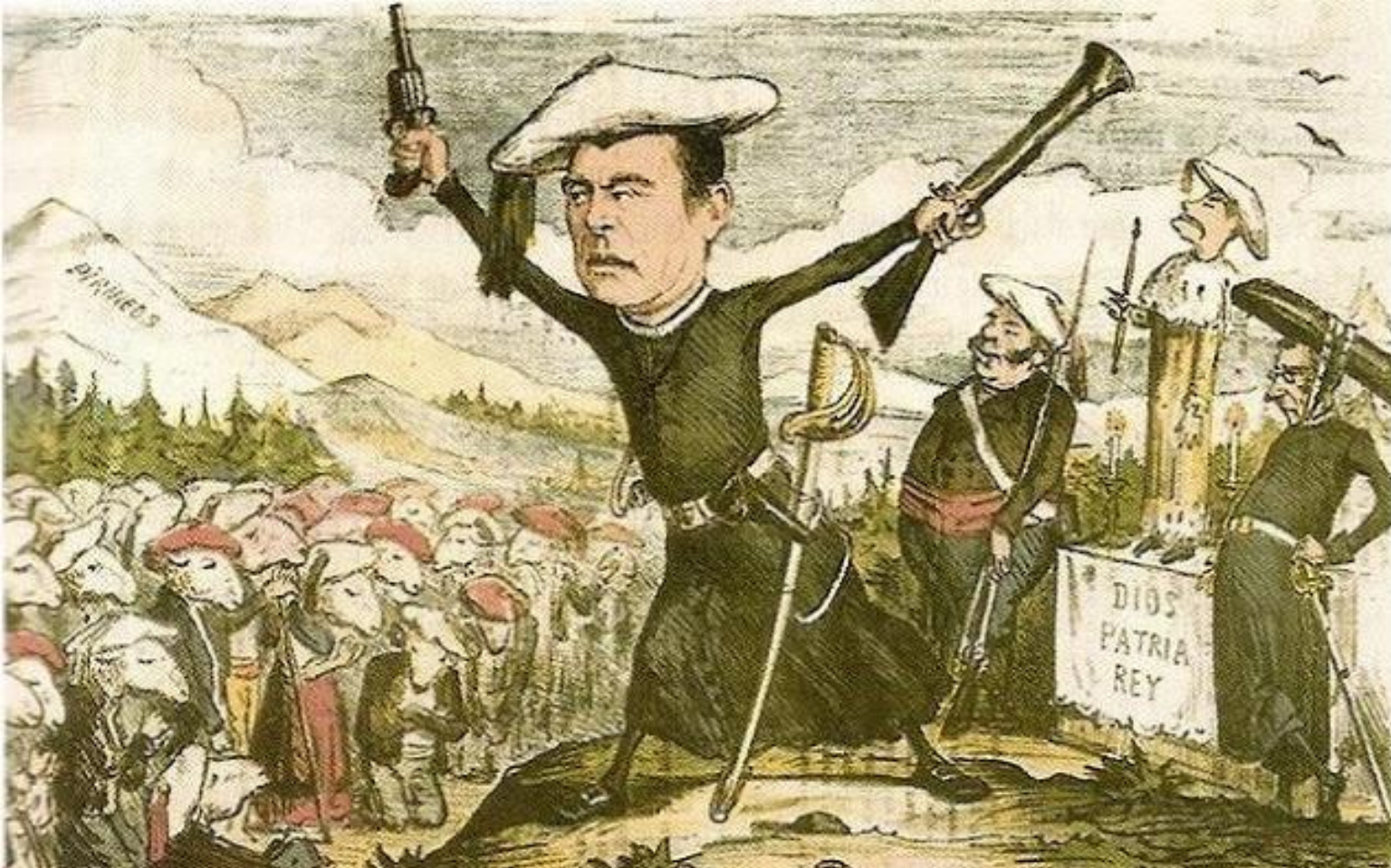
El **carlisme** va tenir una forta implantació al País Basc, Navarra, el Maestrat i a Catalunya (àrees rurals de l'Alt Urgell, el Ripollès, la Cerdanya...). Això s'explica per la seva defensa de les tradicions i dels antics furs i per la idea de la preeminència de l'Església sobre la societat i la seva oposició al liberalisme imposat des del nou Estat isabelí.

Esquerra – Carlos Maria de Borbón y Àustria-Este, prenent a la Corona Espanyola entre 1868 i 1903.

Dreta – mapes de la 1a i la 3a guerra carlina.

El **tradicionalisme carlí** o **carlisme** defensava el manteniment de les estructures polítiques i socials pròpies de l'Antic Règim a partir de la idea de "legitimitat dinàstica" en la figura de Carlos Maria Isidro (germà de Ferran VII) i els seus successors.

PRIMERA GUERRA CARLINA ⇨ 1833 – 1839

SEGONA GUERRA CARLINA (o Guerra dels Matiners) ⇨ 1846 – 1849

TERCERA GUERRA CARLINA ⇨ 1872 – 1876

La Creu de Borgonya o de Sant Andreu és la bandera del Carlisme

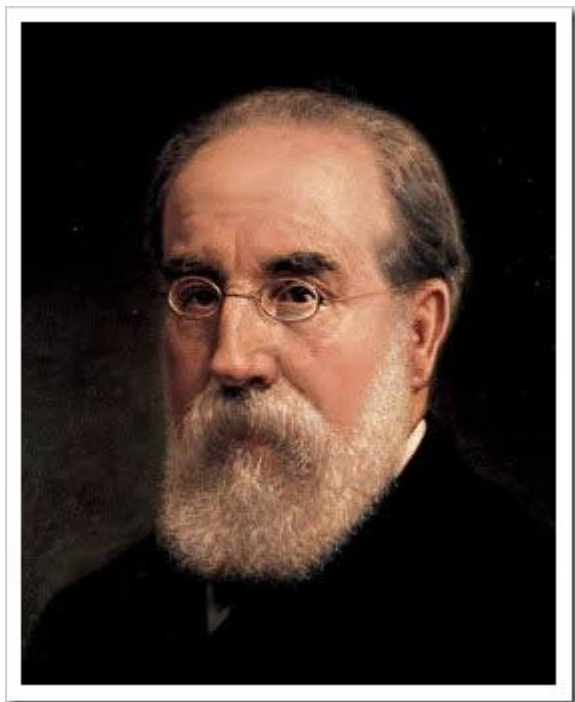
LES “BULLANGUES”

Entre 1833 i 1843 es van produir revoltes a diverses ciutats catalanes, sobretot a Barcelona, anomenades BULLANGUES, de caràcter insurreccional i amb un fort contingut social, i també contra la política uniformitzadora del Govern.

El cicle de “bullangues” de 1842 – 1843 va acabar amb el bombardeig de Barcelona ordenat pel govern del general Espartero.

EL REPUBLICANISME FEDERAL CATALÀ

Francesc Pi i Margall (dalt) i Estanislau Figueres (dreta), foren líders del republicanisme federal català.

El 1868, amb la revolució que foragità la monarquia d'Isabel II, es va fundar el **Partit República Democràtic Federal**, liderat per **Francesc Pi i Margall**, i que va tenir una forta implantació a Catalunya, València i les Balears. Tenia una ideologia progressista, democràtica i federalista.

El **REPUBLICANISME FEDERAL** defensava la constitució d'Estats independents i sobirans per a cada nació ibèrica, i la configuració d'una República federal Espanyola per la unió voluntària i solidària d'aquests Estats.

1869 – Signatura del **Pacte Federal de Tortosa** entre els republicans de Catalunya, Aragó, València i Balears.

LA PRIMERA REPÚBLICA ESPANYOLA

BARCELONA.—Proclamación de la república: aspecto de la plaza de San Jaume en la mañana del 21 de Febrero.

La **PRIMERA REPÚBLICA ESPANYOLA** va durar només 11 mesos, del febrer de 1873 al gener de 1874, i va tenir 4 presidents diferents.

Estanislau Figueres – febrer a juny 1873
Francesc Pi i Margall – juny a juliol 1873
Nicolás Salmerón – juliol a setembre 1873
Emilio Castelar – setembre 1873 a gener 1874
DEBAT REPÚBLICA FEDERAL VS. UNITÀRIA.

